

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 19. De pluralitate beneficiorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

Quarto, quod ea gereret scandalum in Dei populo; dum pro vero pastore datur illi falsus, præsertim cum alienum oves non sequantur, sed fugiant ab eo, quia non noverunt vocem alienorum: ut veritas ait Ioan. 10. sicq; animabus subtrahit pastorali cura, occasio præbetur ruinæ: quod quam sit formidabile patet per illud Domini Matt. 18. Quid scandalizaverit unum de pusillis istis, qui in me credunt: expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris. Adde quod etiam si populus talem aliquem sibi præfici vellet, non cessaret peccati ratio: quia ut habetur in cap. Miramur, distinct. 61. id non est consulere populo, sed nocere: nec præstare regimen, sed augere discrimen.

Postremo, quod per eum iniuria grati afficiatur: tum Ecclesia, cui nihil magis officit, quam quod indigni assumantur in ea ad regimen animarum, cap. Nihil est, De electione: tum is cui, tanquam digno beneficium debebatur: ut pote qui contra ius, fasq; eo defraudatus est: sicut & sacrilegè defraudatur Ecclesia vero pastore ei debito. Quandoquidè si sacrilegium est immane, omnium prædonum crudelitatem superans, defraudare Ecclesiam suis temporalibus, aut pauperibus eroganda subtrahere, ut ex D. Hieronymo refertur in cap. Gloria Episcopi, §. Amico, 12. quæst. 2. nonne & erit eandem Ecclesiam, & populum spiritali pabulo indigentem defraudare vero pastore. Alia ad eundem criminis gravitatem persuadendum accumulari possent: sed si quos ista non moueant, quid mouere possit in hoc genere non video.

Quod attinet ad poenam quæ tale peccatum sequitur, certum est quoad vitam futuram, esse æternam damnationis, & grauissimam: tum propter variam malitiam grauè, quam continere patet ex dictis: tum propter ruinam, & perditionem animarum multarum ex illa prouenientè: quæ imputatur tam iis, qui illarum curam commiserunt indignis, quam iis qui indigni illa susceperunt: sicut & submersio nauis, ideo contingens quod huius gubernatio commissa esset imperito, imputatur tam committenti, quam commissario. Ad quod confirmandum induci potest illud Ezech. 3. Si dicente me ad impium morte morieris, non annuntiaueris ei, neq; locutus fueris, ut auertatur à via sua impia, & viuat; impius in iniquitate sua morietur: sanguinem autem eius de manu tua requiram.

274.

Quoad præsentem vitam vero. poena est obligationis refarciendi damnum inde securum, & restituendi fructus perceptos, nisi obtineatur à Papa illorum remissio. Quam restitutionem si incapax promotus ad beneficium nõ faciat; Superior à quo promotus est, eam facere tenetur: quam participans in iniusta acceptione, iuxta communem doctrinam De obligatione restituendi nascente ex tali participatione. Item Superior qui incapaci beneficium contulit, priuatur potestate conferendi alia, prima vice, ex cap. Cum in cunctis, §. finali, & ex cap. Cum Vintonensis, De electione. Incapax vero qui beneficium accipit, non tantum tenetur poenitè de iniusta acceptione, sed etiam tenetur acceptum resignare simpliciter in manu collatoris ordinarij. Resignare vero alteri non potest: quia resignatio supponit titulum, quem nisi cum eo dispensatum sit non habet in beneficio à se accepto.

Vnde etiam fit (quemadmodum attigit Rebuffus in tract. De pacificis possess. num. 172. ut nequeat id ipsum præscribere per illius pacificam triennem possessionem. Et ratio est, quia possessio quantumcumque longi temporis non habilitat incapacem, iuxta cap. Causam, & cap. Accedentes, De præscript. & antedicta in præcedenti numer. 179. Quod procedit quantumcumque laboret quis probabili ignorantia suæ incapacitatis: quia ignorantia non dat titulum: adeo ut incapax nullum habeat nisi falsum: & ideo insufficientem ad præscriptionem triennalem. Quinimo si cognoscat suam incapacitatem, etiam si ignoret propter eam ius arcere ipsum à beneficio: præterquam quod nullum acquirit titulum, grauius peccat: quia ignorantia eius, quod ad statum proprium alicuius pertinet, non excusat ipsum à peccato.

CAPVT XIX.

De pluralitate beneficiorum.

SVMMARIVM.

- 275 Casus in quibus licita est pluralitas beneficiorum.
 276 Damna que non sunt ex ea sequi, ob qua censetur esse de iis que vergunt magis in malum, quam in bonum.
 277 Tam naturali, quam positiuo, eoz, tam diuino, quam Canonico iure prohibetur pluralitas beneficiorum curatorum.
 278 Pluralitas dignitatum prohibetur iure tum naturali, tum canonico, non item diuino positiuo.
 279 Idem iudicium est de beneficiis exigentibus residentiam.
 280 Quid tenendum sit de pluralitate aliorum beneficiorum.
 281 De dispensatione in pluralitate beneficiorum.
 282 De casibus iustis, ob quos ea fieri potest: & quod per tolerantiam Papa et alii pluralitas non excusetur.
 283 Non est contra ius naturale habere simul duo beneficia simplicia residentiam non requirentia.
 284 Plura beneficia retineri nõ possunt ob solam eorum tenuitatem.
 285 Quis censendus sit habere beneficium sufficiens ad suam sustentationem.
 286 Circumstantie in ea re arbitrande considerandæ de necessitate.
 287 Quare minus possit consuetudine introduci, ut vnus habeat duo beneficia Ecclesiastica.
 288 Quatenus legitime dispensatus ad plura beneficia possit ea retinere post ab usum in eis commissum.
 289 De eo quæ plura beneficia tenet à Papa dispensatus siue iusta causa.
 290 Monita pro Confessorio super hac pluralitate.

VNA est de hac re difficultas, An liceat vni habere simul plura beneficia. Ad cuius explicationem renouanda est in memoriam distinctio beneficiorum, quam proposuimus in præcedenti libr. 19. cap. vi. sect. 2. sub finem: quod quædam habeant annexam curam animarum in vti oque foro: quædam in foro tantum externo: quædam in interno: quædam in neutro: quorum tamen nonnulla annexam habent dignitatem, seu authoritatem, & honorem præcedendi aliis: & nonnulla sint omnino simplicia, id est, nec iurisdictionem, nec dignitatem habentia annexam. Quæ autem sint siue huius generis, siue alterius ex præcedentibus, loco memorato notatum videri potest.

Prænotandum est præterea cum D. Thom. in Quodlibeto 9. art. 15. tria distingui genera actionum humanarum: vnum earum quæ suapte natura sunt ad eum malæ, ut nulla ratione bene fieri possint, quacumq; circumstantia addita, ut mentiri. Alterum earum, quæ suapte natura sunt indifferentes: ita vt bene vel male fieri possint ad ditis circumstantiis, vt ambulare, loqui. Tertium earum, quæ nec sunt omnino malæ, nec omnino indifferentes: magis autem vergunt ad malum, quam ad bonum naturam, vt occidere hominem: quod etsi magis ad malum quam ad bonum vergat: tamen positus aliquibus circumstantiis iuste sancteque fit: prout doceri solet ad §. Decalogi præceptum.

SECTIO I.

De modo, quo mala est pluralitas beneficiorum.

Quibus ita notatis proponenda sunt, quæ certa videntur. Deinde quæ dubia. Certum ergo videtur primo, plura beneficia simul habere, non esse ita malum, ut nulla omnino ratione id licitum esse possit: ut argumento est, quod sint aliquot casus in quibus siue naturali, siue Ecclesiastico iure communi, tale quid conceditur: quos referunt Sylu. Beneficium 4. nam. 3. & Tabiena, Beneficium 2. quæst. 26. alique post glossam 21. quæst. 1. in summa. Primus est, cum beneficia sunt adeo tenuia vt neutrum sufficiat ad honestam sustentationem beneficiarii. Intellige autem iuxta distinctiõnem Concil. Trid. sess. 24. cap. 17. De reform. si vtrumque sit simplex, nec residentiam requirat. Secundus est, quado Parochialis Ecclesia est annexa Ca-

275.

nonica-

nonicatus, ex cap. Super eo, De præbendis, in 6. Tertius est, quando beneficia sunt legitime unita: ex cap. Eam te, De reate, & qualitate, & ex cap. Quia monasterium, De religiosis domibus. Quartus est, quando alius idoneus, & dignus non inuenitur, ex cap. Clericus in fin. 21. qu. 1. Quintus, quando beneficium vnum habetur in titulum, & alterum in commendam non perpetuum, hoc est, ad sex menses: quousque; prouideatur de idoneo, ex cap. Qui plures, 21. qu. 1. & cap. Nemo, De electiōe, in 6. Postremus est, quando Papa dispensat. Nam extra præcedentes casus, si rationabilis causa subsit, potest vnus, idemque; plura beneficia ex Papæ dispensatione licite simul habere, iuxta cap. De multa, §. finali, De præbendis.

Certum est secundo, plura beneficia habere, non esse actum ex se indifferentem, sed vergentem potius in malum, quam in bonum, prout D. Thoma expressè docet loco citato. Et confirmatur: quia pluralitas beneficiorum, si non omnino, at certe bona ex parte repugnat iuri naturæ; vt satis ostendunt incommoda, quæ ex ea sequi notantur; tum ab ipso D. Thoma, tum ab aliis; præsertim à Gabriele in 4. dist. 15. q. 8. art. 2. dubio 2. notabilis 3. Soto in lib. 3. De iust. & iure. q. 6. art. 3. Rebuffo in praxi beneficiorum, par. 1. tit. De dispensatione ad plura beneficia. Ad vndecim autem expressa sunt in Extravaganti, Ioan. 22. cuius initium est, Execrabilis: quæ licet reducere ad tria capita.

Quorum primum est: damnum quod talis pluralitas inferat diminutionem ministrorum Ecclesiæ. Secundum est, damnum, quod ministri idonei capiunt dum relinquuntur abique vilo beneficio. Tertium est, scandalum quod datur proximis, mala dispensatione bonorum Dei: per quam patet Deo ipsi, & sanctis eius fieri iniuriam; quorum cultus inde minuitur: fieri item Ecclesiæ, cuius splendor obscuratur, dum ex eo, quod beneficia nõ dentur pro meritis; sed pro cuiusque; affectu, & cupiditate, inæqualitas in Clero nascitur: quæ est pacis inimica, & inuidiæ fomes: inducitque; neglectum tam literarum, quam bonorum morum, tanquam inutilium ad promouendum se ad Ecclesiæ beneficia. Adde & ruinam templorum, & dissipationem cæterorum ornamentorum externorum Ecclesiæ, pauperumque; curam nullam.

Fieri præterea iniuriam defunctis, præsertim fundatoribus, quibus frangitur fides, dum non satisfit obligationi annexæ beneficio: ita vt animæ ipsorum frustratæ subsidio sibi debito, tardius liberentur à pœnis purgatorij, diutiusque; suspendantur, ac retardentur à gaudiis celestibus, ad quæ illos expectat tota celestis curia: cuius desiderio per sceleratam illam dispensationem plerumque; obstititur: sicut & pio affectui fidelium viuorum, qui dum vident defunctos sua expectatione, debitisque; suffragiis frustrari, retrahuntur à voluntate beneficia fundandi in Ecclesiâ. Fieri denique; iniuriam ipsismet beneficiariis, qui beneficiorum multitudinem fatinati, in negotiationibus, & supputationibus redituum, ac litibus toti occupantur, nihil curantes spiritualia. Diuites enim effecti, suum statum, & officium Ecclesiasticum eadem ratione negligunt, qua artifices dicati arte sua, negligunt ea quæ eiusdem artis sunt.

Vnde apparet, quam miserum sit in Ecclesiâ aliquos beneficiis accumulandis perinde inhiare, ac canes famelicos ossibus. Recordentur pluralitatem beneficiorum ex cap. Quia in tantum, De præbendis, certum animarum periculum continere. Id quod experientia docuit in illo Cancellario Parisiensi, qui cum morti proximus admoneretur à Guiljelmo Parisiensi Episcopo, vt communem aliorum Doctorum sententiam lætatur, omnia sua beneficia resignaret, excepto vno: ne cum tanto damnationis periculo ab hoc sæculo migraret; noluit acquiescere dicens se mox expertutum in ea doctrina vera esse, sicque; miserimus, post paucos à morte dies, apparuit prædicto Episcopo, & dixit se perpetuo damnatum propter tria, quorum vnum erat pluralitas beneficiorum, quæ vltra sufficientiam retinuit. Ita refert Nauar. in Miscel. 62. De oratione, num. 3. post Ludolphum 1. part. De vita Christi, cap. 68. & Dionysium Carthusianum in tractatu De pluralitate beneficiorum: idque; ex libro apum:

cuius author fuit doctor Dominicans, genere, virtute, eruditione clarissimus, vt ait idem Dionysius Carthusianus.

SECTIO II.

De iure quo pluralitas beneficiorum prohibetur.

Certum est tertio, quoad pluralitatem beneficiorum curatorum in particulari, eam prohiberi iure tum naturali, tum diuino positiuo, tum etiam canonico. Iure quidem naturali: quia contra rationem est, vt curam specialem habeas gregis, quem nec oculis tuis videre, nec per te pascere possis: quod vsuuenit habenti plura beneficia curata, quibus tam non potest simul satisfacere, quam idem pastor duos diuersos greges in diuersis agris pascere, & ad diuersas causas simul reducere; aut idem agricola duos diuersos agros pariter colere. Si dicas huic malo occurrere sufficienter per substitutionem Vicarij. Respondetur id aduersari cap. finali, 21. qu. 2. atque irrationabile esse, vt Christi Ecclesiæ, quam acquisiuit sanguine suo, sic curam suscipias: vt velis per alienos oculos illam regere: quod in cura pecoris tuæ personæ commissa non ferretur æquo animo.

Itaque aduerte, quod si onus reddendi Deo rationem pro te, & pro populo tuæ curæ commisso, est tibi graue ac formidabile: etiam quando, in te & illo custodiendo, curandoque; sedulus fuisse: multo magis formidandum esse, cum adhuc & de Vicarij negligentis rationem reddendi, onus incumbet tibi: quæ grauius quam ille puniendus es, tanquam principalis causa: pro beneficiis vero illius nihil interea mercedis accepturus; vtpote qui ad ea nihil contuleris, quod te faciat Deo commendatum. Ne quidem illud, quod non alium, quam dignum, tibi substitueris: quia nec ipsium reprehensione caret; tum ideo quod contra ius retineas beneficium eidem digno debitum: tum etiam, quod Ecclesiâ acceptam à te quasi in sponsam benedictam; alteri pro dotis parte, quam potes modica, tradis gubernandam, tractandam, ac quasi impregnandam: quod de se tam est à ratione alienum, quam si tale quid fieret in matrimonio carnali. In quam sententiam alia videri possunt apud Gabrielem in citato dubio 2. lit. R.

Iure autem diuino positiuo prohibetur pluralitas beneficiorum curatorum: non quod Christus aliquid expresse determinauerit de illa: sed quod per obligationem, quam induxit faciendū officia eis annexa, induxit obligationem (de qua in præced. cap. 5.) ad residentiam, quæ non potest simul fieri in diuersis locis. Iure demum Canonico prohibetur per cap. Singula, dist. 89. cap. Sanctorum, dist. 70. cap. Clericus, & aliquot aliis 21. qu. 1. cap. Quia nonnulli, De Clericis non residentibus, cap. Quia in tantum, cap. De multa, De præbendis, & in supra citata Extravag. Execrabilis.

Certum est quarto, pluralitatem beneficiorum habentium annexam iurisdictionem in foro tantum externo, seu iustitiæ administrationem: aut dignitatem tantum, seu præcedendi gradum, & honorem, prohiberi iure naturali: quia contra rationem est Ecclesiastica ministeria, & honores pro pluribus ordinatos. In Ecclesiâ, vnico tribuere. Etenim alij irrationabiliter priuantur debitis honoribus, ac stipendiis publicis: vnde nascitur perturbatio, & confusio quædam in ipsa Ecclesiâ: qualis esset in corpore si vni membro aliorum obsequia, & officia tribuerentur, prout traditur in cit. cap. Singula. Ex quo intellige: idem prohiberi quoque iure Canonico: vt & ex cap. Quia in tantum, & ca. De multa, & ex Extravag. Execrabilis, antecitatis. Iure autem diuino positiuo prohiberi non videtur; quoniam talia beneficia iure tantum Canonico introducta sunt in Ecclesiâ, ad maiorem illius splendorem, & ornatum, constitutaque; ad gubernationem in ea necessariam.

Certum est quinto, pluralitatem quoque; beneficiorum simplicium residentiam personalem requirentium prohiberi iure natura: quia sicut nemo potest simul militare in diuersis castris, ita nec potest simul cantare in diuersis

277.

278.

278.

279.

choris, simulq; seruire in diuersis Ecclesiis; & per consequens nec iuste capere alimenta, & stipendia canonicis, aut aliter seruiantibus attributa: præsertim cum id faciat in aliorum damnum qui seruire vellent, & possent. Tum etiam iure Canonico, vt aperte constat ex c. Sanctorum, cap. Singula, ca. Clericus, & cap. Quia in tantum, antecitatis. Atq; ex eo, quod talia beneficia personalem residentiam requirant, prout habetur ex toto fere titulo, De Clericis non residentibus. Iure autem diuino positio non prohiberi patet eadem ratione qua de præcedentibus. Tantum enim instituta sunt iure Canonico ad maiorem Ecclesiarum splendorem, ornatum, & auctoritatem: & ob commodiorem officiorum diuinorum celebrationem ad cultum, & honorem Dei.

280.

Certum est sexto, pluralitatem beneficiorum simplicium, quæ residentiam nõ requirunt, quando vnum eorum sufficiens est ad beneficiarii sustentationem honestam, prohiberi iure Canonico in Concil. Trid. sess. 24. cap. 17. De reform. expressè: & in cap. Sanctorum, distin. 70. & in cap. Singula, dist. 89. tacite. Dubium tamen est, an prohibeatur quoq; iure naturali; nam aliqui negant vt Rosella, Clericus 4. num. 20. Sed communis sententia est in contrarium: Pro qua rationes habet Azor in 2. part. Moral. in sit. lib. 6. cap. 11. quest. 5. §. Certe negari. Præcipua vero est, quia quantumuis eiusmodi pluralitas non repugnet tantopere naturali rationi, ac præcedentes; repugnat tamen absolute. Nam contra dictam rectam rationis est, vt vnus habeat officia, stipendia, & alimenta multorum: ita vt ipso abundante, ceteri egeant.

Vnde in hoc, perinde ac in præcedentibus, in quibus res est satis clara, per cap. Quia in tantum, De præbendis, peccatum mortale committi glossa penult. ad cap. Dudum. 2. De electione, satis significat his generalibus verbis: Nota quod qui habet plura beneficia, quorum alterum per se sufficeret, non potest sine mortali retinere aliud. Idemq; sentiunt cum Panorm. ad cap. Conquerente, De Clericis non residen. Syluester, Beneficium, quarto nu. 2. Angelus eodem verbo, nu. 34. Tabiena eod. item verbo 2. quest. 24. & Gabriel in 4. dist. 15. quest. 8. art. 3. dub. 2. à lit. R. Vbi in confirmationem adfert, quod tale quid sit contra caritatem. Tum in Deum, cuius cultus inde minuitur in ministrorũ numero: Tum in seipsum, quia cum teneatur superflua erogare in pauperes, nulla necessitate cõpulsus supponit se oneri quod difficile est subire sine periculo animæ: & qui amat periculum peribit in illo, Ecclesiastici 3. Tum demũ in proximum: quia ceteri Ecclesiastici digni, ac forte digniores priuantur provisionibus sibi necessariis: agiturque contra fundatorum intentionem: quæ nequit rationabiliter præsumi, quod fuerit bona sua dare talibus non seruiantibus beneficio: vtpote fundato ad Deo seruiendum in eo per beneficiatum, pro consequenda remissione peccatorum: vt passim seruatur in omni tali fundatione rationabiliter facta. Hoc tamen, vt iidem authores annotant, restringendum est, vt non procedat, cum alicui collatio facta fuerit, non ratione sui, sed ratione beneficiorum: vt horum vtilitati consulatur: quia ipse industrius, & bonæ famæ, bonæque conscientie se cognoscitur.

SECTIO III.

De modo quo licita esse potest beneficiorum pluralitas.

281.

Certum est postremo, extra quinque casus ex Sylu. & Tabiena relatos antea numer. 275. in quibus non esse opus dispensatione iidem authores monent, (S. à iure vel Iudice, in illis concedi, notat Gabriel in loco cit. lit. Q.) duo esse necessaria, vt quis sine peccato plura beneficia habeat: nempe dispensationem Ecclesiasticam, & causam rationabilem, ex doctrina D. Thomæ, Quodlibet 9. art. 15. Nam quia talis pluralitas est contra Canones Ecclesie, requirit dispensationem: & quia est contra rectam rationem, requirit causam excusantem, seu tollentem illas deformitates quæ reperitur in ipsa pluralitate beneficiorum repugnantes iuri naturali, aut Diuino positiuo.

Ac circa dispensationem notandum est, Papam posse eam dare in omnibus beneficiis quæcumque illa sint, & cuiuscumque Diocesis sint, ex cap. De multa, tit. De præbendis, vbi videnda est glossa finalis. Episcopum vero in sua Diocesi, quem admodum alii citatis habent Angelus, verbo, Beneficium, num. 38. Sylu. Beneficium, 4. questio. 8. Tabien. Beneficium, 2. quest. 26. posse dare dispensationem in vno beneficio curato cum simplici: aut in vna dignitate, cum simplici item beneficio: aut in duobus simplicibus quæ personalem residentiam non requirant: excepto quod dispensare non possit, vt idem in eadem Ecclesia habeat duo vniformia beneficia, vt duos canonicatus: prout ex communi Doctorum sententia cum Panormitano ad cap. Literas, De concess. præbend. iidem authores notant: addentes & duo altaria; seu duas capellas, cum dantur in titulum perpetuum: tunc enim sunt duo beneficia vniformia quæ non possunt in eadem Ecclesia dispensatione Episcopi simul haberi: sicut nec possunt de consuetudine, quæ corruptela potius est, ex ca. 1. De consuetudine, in 6.

Idem vero quod Episcopus potest Capitulum sede vacante, vt & Legatus Papæ in provincia sibi decreta. Cum autem duo simplicia fuerint in diuersis diocesis, debet ad dispensationem accedere consensus alterius Episcopi. Alii Prælati inferiores Episcopo non possunt dispensare, nisi ad id potestatem habeant ex priuilegio, vel consuetudine. Similiter Vicarius Episcopi non potest nisi ex permissione Episcopi. In duabus autem dignitatibus aut in duobus personaribus, vel officiis, aut in duobus beneficiis curatis dispensare, reseruatum est Papæ, ex antecitato cap. De multa.

Iam circa iustas causas dispensandi in pluralitate beneficiorum, notandum est dispensationem sine eis factã, illicitam perinde esse, ac factam in voto, aut in iuramento: quia similiter est contra obligationem iuris naturæ. Tales causæ vero per quas ea redditur licita, non sunt tantum illæ quas naturalis rationis lumen statim dicitur: vt evidens necessitas, vel euidentis vtilitas Ecclesiarum, vel penuria ministrorum: sed etiam aliæ quas ratiocinatio, discursusve humanus iustas esse patefacit: cuiusmodi sunt prærogatiuæ, & merita personæ, in signis nobilitas, dignitas, auctoritas, virtus, ac prudentia, industria, vel aliqua meritorum in Ecclesiam prærogatiua, vel literatura personæ. Quod patet ex citato cap. De multa: & confirmatur per similitudinẽ dispensationis in voto, aut iuramento: quæ licita est, non tantum in casibus quos ius naturale aperte excipit: vt quando materia voti, vel iuramenti facta est mala, vel impeditiua maioris boni, vel quando euidenter fit propter maius bonum: sed etiam in casibus quos excipiendos esse per rationis discursum intelligitur: vt quando facta sunt ex vehementi passione, vel ex aliqua leuitate animi, aut quando dubium est an obligent.

Ceterum cauendum est maxime, ne talis beneficiorum coacervatio, ad priuatum tantum, & non ad commune bonum referatur: nam illicitam esse dispensationem in pluralitate beneficiorum, quando solum fit ob commodum, & vtilitatem, vel fauorem personæ, absque alia iusta causa, non videtur dubitandum; cum sit contra ius naturale, & peccatum acceptionis personarum, vt quis sine iusta causa, solaque voluntate humana, plura habeat beneficia: præsertim si habeat ad fastũ, aut pompam, aut ad laurius, cultusque viuendum, vel ad augendum patrimonium, aut ad muniendam sibi viam ad aliquam dignitatem; ex Syluestro Beneficium 4. num. 4. Vnde iuxta finem eiusdem cap. De multa, ne quidem à Sede Apostolica, cum sublimibus, ac literatis personis in pluralitate beneficiorum est dispensandum; nisi ratio id postulet: vt censetur cum ita exigit beneficij vtilitas, populi necessitas, & personæ prærogatiua.

PARS ALTERA CAPITIS.

In qua explicantur dubia de re proposita.

PRIMUM DVBIUM EST. An sit contra ius naturale habere plura beneficia simplicia non requiruntur personalem residentiam, si vnum solum in sufficientem sit, & simul cum altero sit sufficiens. Ad quod respondendum videtur negative: tum propter Concil. Tridentin. quod in sess. 24. cap. 17. De reform. volens tollere peruersionem Ordinis Ecclesiastici, nascentem ex peruersitate, quam ratio dicit inesse pluralitati beneficiorum; istud ipsum de quo agimus permittit tanquam expers talis peruersitatis. Tum etiam, quod ratio naturalis dicit: vt is qui altari deseruit, de altari viuatur: vt bene ostendit D. Paulus in 1. ad Corinth. 9. ex quo id ipsum vsurpatur in ca. Cum secundum Apostolum, De praebedis. Vnde consequens est, rationi quoque consentaneum esse, vt seruienti Ecclesiae, possit accipere duo beneficia compatible, si vnum ad honestam sustentationem ipsius non sufficiat. Tum demum propter communem vsum: quo sine dispensatione multa eius generis beneficia simul retinentur, a nemine reprehensum, Medietas non sint maiores, quam necessarij sunt ad beneficiarii sustentationem: hicq; officia illis annexa, solus explere possit.

Aduerte autem per rationem memoratam, quod scilicet is qui altari seruit, de altari viuere debeat: sicut conclusum est habentem beneficium simplex in sufficientem, posse habere adhuc aliud cum quo factus ei sit ad sustentationem: ita etiam, vt notatum est a Soto lib. 3. De iudicia & iure quaestione 6. art. 3. conclusionem 3. casu 1. concludi posse, eum qui habet vnum beneficium curatum in sufficientem ad honestam suam sustentationem, posse per dispensationem habere aliud curatum, etiamsi Episcopus sit, iuxta cap. illud 21. quaestione prima. Dummodo tamen vtrumq; tale beneficium possit ab eodem simul administrari, satisfaciendo sufficienter officij vtriusque annexis, vt cum vnum est alteri propinquum. Quomodo teste Nauarro in Miscell. 63. De oratione. Pius quintus dispensauit cum quodam docto, & bono viro, vt retineret duas Ecclesias Parochiales fere contigias, quarum neutra poterat ei dimidium victus ministrare.

SECUNDUM DVBIUM EST. An plura beneficia ob solam eorum tenuitatem possint sine dispensatione licite retineri. Ad quod respondendum videtur negative: quia pluralitas beneficiorum est iure Canonico absolute prohibita, vt ex supra dictis patet, exceptis aliquot casibus initio capituli propositis; in quibus ipsam dispensationem censetur. Beneficium autem quantumuis tenue, vere est beneficium iure Canonico: vt patet, tum ex cap. Si proponente, De rescriptis, cum dicitur mentionem fieri debere beneficii modici quod quis habet dum impetrat a Papa literas, vt ei ab Ordinario beneficium conferatur: & ex cap. Non potest, De praebedis, in 6. cum dicitur dispensationem ad plura beneficia obtentam non prodesse illi, qui in eadem tacuit beneficium, quantumuis modicum. Quare ad pluralitatem beneficiorum, quantumcunque haec modica sint, requiritur dispensatio: quod satis indicatur per illud ipsum dictum capitulum Non potest. Et certe si plura beneficia quantumcumq; modica simul vniri non possint absq; Superioris auctoritate, nec simul haberi poterunt, absq; Superioris dispensatione.

Si quis autem querat cur sit opus dispensatione ad habenda plura modica beneficia; cum non sit ad habendum vnum pingue, illa multis partibus superans: aut ad habenda multa vnita aequivalentia, aut etiam excedentia. Respondendum est id contingere ob impedimentum, quod ius Canonicum ponit in illis, non in his. Cuius diuersitatis ratio est, quia plura beneficia eo ipso, quod sunt plura, habent plura onera, plura officia, plures obligationes; plura ministeria: & sunt plura stipendia, & alimenta multorum: sicque pertinent ad plures ministros: beneficium vero vnum etiamsi pingue sit, eo ipso quod vnum est, constituitur cum vno onere, vno officio, vno ministerio;

& ad vnius personam mentis pertinet, & vnam obligationem habet. Item quando vnum beneficium vnicum est alteri, iam non sunt duo beneficia per modum duorum, sed sunt per modum vnius. Neque debet videri onus datum, quo beneficiarius habens beneficium in sufficientem compellitur dispensationem querere ad aliud habendum: quia debet sibi imputare quod in sufficientem acceptauerit, praesertim cum id ipsum quod ei non sufficit possit alteri sufficere; atq; insufficientia ipsa faciat dispensationem facilem, vt colligi potest ex cap. Studear, distinet. 30. & cap. Postulasti, De rescriptis, & cap. Cum teneamur, De praebedis.

TERTIUM DVBIUM EST. Quod beneficium conferri possit sufficiens ad honestam Clerici sustentationem. Respondetur, rem hanc adeo difficile videri esse Nauarro, vt sepius rogatus recusarit de ea respondere, vt ipse testatur in Miscell. 62. De oratione: rationem difficultatis in eo ponens, quod Doctores adeo parua quantitate sufficere desinerint (qualis est 15. librarum Gallicarum, quam esse sufficientem Doctores Parisienses statuerunt anno Domini 1208. vt meminit ibidem Nauarrus nu. 3.) & quisq; beneficiarius ad suam sustentationem adeo magnam sibi necessariam esse persuadeat: vt sit difficile medium iustum inuenire, cui ipse facile acquiescere velit. Pro explicatione autem nihil melius occurrit, quam quod Nauarrus ipse docet in seq. n. 5. Beneficium sufficiens censendum esse, quod vir prudens & bonus tale esse arbitratus fuerit: quia iuxta cap. De causis, in fine, De officio delegati: determinatio eorum, quae indeterminata a iure statuuntur, relinquuntur bono prudentiq; viro, seu iudici.

Cui quid huiusmodi determinate volenti, quaedam vitale est, & quaedam necessarium considerare. Inter vtilia poni potest, quod Concil. Trid. sess. 21. cap. 2. De reform. statuit, ne quis ad sacrum Ordinem promoueatur ratione beneficii, aut patrimonij, nisi illud sit ei sufficiens ad victum honestum. Vnde consequens est illam reddituum quantitate, quae sufficiens iudicatur ad hoc, vt quis ad sacrum ordinem admittatur, iudicandam quoq; esse beneficij sufficientis ad illius victum honestum: seu ex quo sine penuria viuere possit, quamuis forte non possit commode: ad quod multo amplius requiri de se constat. Pro quo ex glossa ad cap. 1. De statu regularium, verbo absq; penuria, exemplum habetur, cum dicitur Canonico Bononiensi ad commode viuendum, vix sufficere 100. florenos cui sufficerent 25. ad viuendum sine penuria.

Poni adhuc potest quod idem Concil. in seq. sess. 24. cap. 13. De reform. statuit, ne cathedrales Ecclesiae, quarum redditus summam ducatorum mille, & parochiales, quae summam ducatorum centum, secundum verum annum valorem non excedunt, pensionibus, aut reservationibus fructuum grauentur. Eo enim indicatur beneficium mille ducatorum sufficere ad victum honestum Episcopi, & beneficium centum, sufficere ad victum honestum Parochi.

Inter necessaria vero ponuntur, vt videre est apud Nauarro loco citato, conditiones personarum quibus de victu prouidetur. Non enim quod sufficit ignobili, sufficiens est nobili. Neque quod sufficit nobili gradus inferioris, sufficit nobili altioris Ordinis, vt fratri, vel filio Baronis, aut Vicecomitis: neque quod huic, sufficit nobili superioris Ordinis, vt fratri vel filio Marchionis, aut Ducis, nec demum quod huic, sufficit fratri, aut filio Regis, aut alterius summi Principis, prout Nauarrus loco cit. notat iuxta regulam vltimam Cancellariae. Ponuntur secundo, virtus animi egestia, literatura magna, etiam sine magistrali, seu doctorali gradu, & merita erga sanctam Sedem Apostolicam, aut aliquam Ecclesiam particularem; aut erga rempubl. Christianam aliaque id genus. Ponuntur postremo, si beneficium positum sit extra viam, aut in via si beneficiarius sit complexionis delicatae: item mos hominum honestorum regionis in qua situm est beneficium; & caritas vel vilitas eorum quae necessaria sunt ad vitam, & sanitatem conseruandam. Certum enim est rationem postulare, vt pro horum varietate, quantitas varia reddituum determinetur necessaria ad honestam sus-

terrationem. Vide antedicta cap. septimo, in explicacione dubij noni.

Ex iis autem quæ Confessoriorum importunitate victus in particulari Nauarr. determinauit, vnum attingemus, quod solum pro documento generali vbique teneri potest. *cetera enim multis locis in vsu esse vix possunt.* Nempe ad recte iudicandum quot vnumquodq; genus prædictorum Clericorum quotannis egeat aureis nummis ad se alendum simul cum aliis ad suum ministerium necessariis: multum iuuare, vt Clericus ipse, de quo agitur, se cum reputet quot velle aureos alicui eiusdem secum Ordinis, & conditionis dare, ad ipsius victum honestum, & necessarium vnius anni: si ad ipsum decenter alendum obligaretur ex aliqua vltima voluntate, aut ex aliquo contractu: aut etiam ex pietate, qua ipsi tanquam filio, aut fratri vellet necessaria suppeditare sufficienter. Cæterum ea in re tanquam apertum animæ periculum continente, verlandum est cum timore, & tremore: quam enim periculosum sit pauperes fraudare superfluis, quæ ipsis debentur, pater ex eo quod non subuenientes de propriis iuste possessis, æternæ maledictioni sint obnoxij, ex cap. 25. D. Matthai.

287.

QUARTVM DVBIVM EST, An consuetudine introduci possit, vt vnus habeat duo beneficia sine dispensatione. Præsupposito autem quod habetur ex cap. finali, De consuetudine; consuetudinem si rationabilis sit, vim habere derogandi iuri humano, non autem diuino. Respondendum est distinctione, dicendo cum in pluralitate beneficiorum, iusta causa datur dispensationis humanæ, tunc consuetudinem posse eandem pluralitatem facere licitam; quæ enim vis est dispensationis derogandi humano iuri, vt Nauarr. argumentatur in Miscellaneo 60. De oratione, n. m. II. eadem est, & consuetudinis rationabilis: qualem esse contingit in hacre, quando non obstat iuris naturalis prohibitio; vt censetur non obstat, cum talis pluralitatis deformitas corrigitur per interuenientem causam iustam: cuiusmodi est Ecclesiæ, populivæ necessitas, vel utilitas notabilis. Quando vero in ipsa pluralitate non datur iusta causa dispensationis humanæ, vt in casibus in quibus plura beneficia solum habentur ob bonum, & commodum priuatum ipsius beneficiarii, non potest licite ipsa pluralitas introduci consuetudine: quæ tanquam irrationabilis, corruptela esset, potius quam consuetudo.

Vbi aduerte utilitatem, vel necessitatem, bonumve priuatum personæ, quæcumque ea sit, non esse rationabilem causam dispensationis: sed utilitatem, aut necessitatem Ecclesiæ, bonumve commune: adeo vt personæ nobilitas, aut eximia prudentia, aut excellens literatura, aut egregia industria, aut recta administratio, vel merita, non sint sufficiens causa dispensationis in pluralitate beneficiorum iure prohibita, nisi redundent in maiorem Ecclesiæ utilitatem, & bonum. Inde est enim, quod in cap. De multa, §. finali, De prebendis, non dicatur simpliciter, posse per Solem Apostolicam circa sublimes, & literatas personas in pluralitate beneficiorum curatorum, personatum, & dignitatum dispensari: sed addendo cum ratio postulauerit, seu cum interuenierit iusta dispensandi causa.

Aduerte secundo, Nauarri iudicio causam iustam dispensandi in pluralitate beneficiorum esse posse, vt beneficiarius subueniat indigentibus parentibus, sororibus, & neptibus siue ex fratre, siue ex sorore, maxime in nuptis, & nuptiaris. Id quod censerem non procedere, cum inde bonum commune, cui priuatum cedere debet, detrimentum aliquod in Dei cultu aut in populi edificatione pateretur: vt si contingat Ecclesias quarum sunt beneficia, inde perpeti damna, aut probabiliter perpeffuras quoad reparationem fabricæ, vel ornamentorum necessariorum; aut quoad numerum ministrorum diuini cultus, aut quoad cultum ipsum, & administrationem sacrorum. In eos enim fines bona, sunt Ecclesiis collata à fidelibus, qui non sunt fraudandi sua intentione.

288.

QUINTVM DVBIVM EST, An si quis dispensatus ad plura beneficia, possideat ea ad patrimonij sui augmentum,

vel ad famulatum, & alium exterum ornatum non necessarium, aut ad suorum fastum & pompam; cogendus sit in conscientia illam pluralitatem relinquere. Ad quod respondendum videtur; si dispensatio iuste facta tempore collationis (quia scilicet talis persona ob nobilitatem, vel aliam prærogatiuam visa est digna, cui ad utilitatem Ecclesiæ, & bonum commune pluralitas ea concederetur) ac tali modo beneficia plura possidens firmiter statuat fructus eorum bene, & vt par est, in vsus pios expendere in posterum; ipsum in conscientia absolui posse, quantumcumq; non relinquat illam pluralitatem: cum ex hypothefi, circa eam habuerit dispensationem validam. Sin postquam bis, vel ter in confessione firmiter statuit fructus ipsos bene expendere in futurum, pergat vt antea male expendere non videtur tunc absoluedus, nisi renunciet eidem pluralitati, quæ illi occasio est peccandi, male expendendo res Deo dicatas: illumq; exponit probabili periculo eadem peccata in posterum repetendi. Ad quem casum vt dispensatio extenderetur voluntas dispensantis nec fuit, nec esse debuit.

SEXTVM DVBIVM EST, An in conscientia possit absolui is qui habet plura beneficia, dispensatus à Papa sine iusta causa. Ad quod respondendum videtur, saluo meliori iudicio, si probabiliter credatur, quod ipso renunciantem, ea beneficia conferentur indigno, vel minus idoneo, & qui peius expendat tales fructus, quam ipse, non esse in conscientia cogendum relinquere. Nam tunc melior est conditio possidentis: itemq; tunc perinde est, ac si non essent alij idonei. Ex communi autem opinione per cap. Clericus, in fin. 21. q. 1. cum non inueniuntur alij idonei, & digni: beneficiorum pluralitas efficitur licita. Vnde talis si firmiter statuat fructus bene expendere, absolui potest sicut in casu præcedentis dubij. Alias vero, is cum quo dispensatum est sine causa, absolui non potest habens plura beneficia, nisi contentus vno sufficienti, cæteris renunciet. Nam talis dispensatio non excusat ab eo peccato, quod contra ius naturæ committitur habendo plura beneficia: quandoquidem in eo iure, tanquam diuino, dispensatio facta sine causa, est inualida: ita vt dispensatus qui illa vitur, etiam si data fuerit à Papa, non sit tutus in conscientia.

Aduerte autem, quod Confessarius possit iudicio Summi Pontificis stare in huiusmodi dispensationibus concedendis, quando ei non constat aperte, nullam subesse iustam causam dispensationis: nisi probabiliter de ipso Summo Pontifice alicunde sciret, quod suam salutem negligat, nec curet quid agat in talibus: quod temere iudicare nefas esset. Adde ex Caiet. in Summula, verbo Beneficium, v. 7. si Siste tamen: cui Armilla assentitur in eod. verbo num. 43. Eum etiam cum quo in pluralitate beneficiorum curatorum dispensationem sine iusta causa dedit Papa, absolui posse, si bene prospiciat bono illarum Ecclesiarum: ita vt per Vicarios idoneos in eis constitutos, de omnibus necessariis provideat: nihilq; illarum damni patiantur. Inde enim tollitur ea deformitas, qua iuri naturæ contraria est talis pluralitas: nam illa consistit in damnis quæ hæc secum trahit, vt patet ex dictis sub initium huius capituli. Deformitas vero, qua est contraria iuri Ecclesiastico, tollitur sufficienter per dispensationem Papæ, potestatem habentis plenam supra tale ius. Non debet tamen in hac re nimis facilis esse Confessarius, sed considerare, quæ docet Nauarrus in Miscell. 61. De oratione. Vnum est, habentem beneficium, quod ei non sufficit ad honestam sustentationem non debere petere aliud sibi sufficiens, nisi cum intentione prius illud relinquendi quamprimû habuerit posterioris pacificam possessionem; quia cum sufficienti, non potest aliud retineri sine peccato mortali, nisi per legitimam dispensationem, vt expressit glossa penultima ad cap. Dudum, 2. De electione: canonizata (inquit Nauarrus à Concilio Tridentino loco post citando. Alterum est: cum iis qui etiam à Papa plura beneficia impetrant, non generi dispensatum eo ipso, quod alia quæ iam habent, sua petitione expriment: nisi enim fugerant ea sufficientia non esse ad decentiam sui status, nõ solet Papa concedere alia, non modo expresse, sed nec

tacite:

REGINA
DE
PRAE
IDR
E. V

tacite; iuxta illud in cap. Non potest, De præbendis in 6. Quod cum a Sede Apostolica de beneficio prouidetur alicui, qui cognoscitur iam aliud habere, non censetur cum ipso dispensatum, ut cum secundo, retineat primum. Vnde infert Nauarrus aperte decipi cum, qui post acceptam aliquam dignitatem, quæ iudicio prudentis, & timentis Deum, est ei ad decenter viuendum sufficiens, procurat omni studio, aliquot alia simplicia beneficia sibi conferri, quibus magis affluat: nam id repugnat decreto Concilij Tridentini sess. 24. cap. 17. De reform. Cui adeo recenti, Papam derogare uelle non est facile credendum, præsertim cum, in tali procuracione difficile sit abesse detestandum affectum auaritiæ, vel ambitionis.

CAPVT XX.

De incompatibilitate beneficiorum.

SVMMARIVM.

- 291 Que dicantur beneficia incompatibilia, ac in particulari de Episcopatu.
- 292 De dignitatibus Episcopatu inferioribus.
- 293 De beneficio curato, & beneficio simplici residentiam requirente.
- 294 De beneficio simplici non requirente residentiam.
- 295 De vicariatu & coadiutoria, & alio officio ad tempus.
- 296 De incompatibili ex conditione adiuncta.

191. **I**LLA beneficia in iure Canonico dicuntur proprie incompatibilia, quorum vnix obligatione eiusdem iuris renuntiandum est ad consecutionem alterius. Contingit autem incompatibilia esse, vel simpliciter, vel ex conditione adiuncta. Simpliciter vero incompatibilis est, primo dignitas cum alia dignitate, aut cum beneficio curato, aliove residentiam requirente; iuxta cap. Quia nonnulli, De Clericis non residen. Itaque Episcopatus incompatibilis est cum alio Episcopatu, alia dignitate, alio beneficio curato, & quocumque residentiam requirente. Imo cum quis in Episcopum electus, confirmatus, & consecratus, pacificam obtinet possessionem; omnia beneficia quæ haber vacant: potestque collator ea statim conferre, iuxta cap. Cum in cunctis, §. Cum vero, De electione: vbi doctores id communiter dicere notat Gigas in tract. De pensionibus, quæst. 56. Addens idem de promotio ad abbatiam dicendum esse: nempe beneficia ipsius vacare post adeptam pacificam possessionem abbatia. Imo tam ipsum, quam Episcopum priuari, ut beneficio, sic & pensionibus, quæ in resignatione aliquorum suorum beneficiorum fuerint ipsi assignatæ, tanquam tenentibus locum eorumdem beneficiorum.

Idemq; etiam de promotio ad Cardinalatum sentiendum esse, merito videri potest: sed totum id pendet ex dispensatione Papæ, qui cum tali plerumque dispensat, ut possit dignitates Ecclesiasticas regulares, vel sæculares habere in commendam, vel administrationem perpetuam. Cuius dispensationis iustæ causæ esse possunt: tum alia, tum dignitas tituli quo qui insigniuntur in omnibus Papæ assuntur ex officio, tanquam consiliarij, & coadiutores ipsius, conuenientes cum eo in vnum consistorium: & vnum collegium efficientes cum eo; ut consilio, peritia, ingenio, industria, ministerio, & opera illorum is vratur. Accedit quod mores huius seculi ferant, ut Cardinalis non habens redditus suo statui, & dignitati competentes, nec habeat multum autoritatis: cui incommo ex bonis Ecclesiarum providere non est à ratione alienum: cum Cardinales sint in seruitio totius Ecclesiæ: & possint absentes curare ne particulares Ecclesiæ, quarum bona capiunt, inde pariantur detrimentum.

292. **S**ecundo, iuxta cap. De multa, titul. De præbendis, abbatia, prioratus siue regulares, siue sæculares, personatus, præpositura, decanatus, Archidiaconatus, cæteraque officia, & administrationes perpetuæ, quæ dignitatem habent annexam, incompatibiles sunt cum alia abbatia, vel prioratu, & quocumque alio beneficio curato aut dignitate: ita ut vacet ipso facto beneficium, cum aliud in

compatibile simul accipitur pacifice possideretur: & nisi illud, sic vacans statim dimitatur in præsentia alicuius personæ publicæ, is qui illud retinet, ipso facto priuatur & eo, & secundo adeptio: fitque inhabilis ad sacros Ordines, & ad quæcumque alia beneficia, per Extrauag. communem, Execrabilis, De præbendis, §. Qui vero.

Tertio iuxta Clementinam vltimam De præbendis: dignitas est incompatibilis cum Canonicatu, aut quocumque alio beneficio residentiam requirente, siue in eadem Ecclesia, siue in diuersis. Ad quam incompatibilitatem Concil. Trident. sess. 7. cap. 4. De reform. extendit: pœnam citari capituli, De multa: decemens ipsum habere vim non solum in beneficiis curatis, sed etiam in quibuscumque aliis secundum ius incompatilibus: qualia sunt ea quorum iam meminimus. Aduerte autem consuetudinem, que seruatur alicubi, & est frequens in Ecclesia Gallie, ut in eadem Ecclesia, dignitas sit canonicatus, non reprobata iure: ut ex cap. 1. De consuetudine in 6. & ex cap. Quia saepe, De præbendis eodem libro; potest intelligi: sicut illa reprobatur in eodem cap. 1. tanquam corruptela, quæ vnus simul habet duas diuersas dignitates, aut cum dignitate personatum, aut aliud officium perpetuum, quod sit beneficium.

293. **Q**uarto, omne beneficium curatum est incompatibile cum alio beneficio curato, iuxta cap. Quia in tantum, De præbendis: itemque cum dignitate, vel personatu, vel officio perpetuo, vel administratione perpetua: ita ut in hoc incompatibilitatis modo, perinde ac in præcedentibus, prius beneficium incompatibile vacet per adeptionem posterioris, iuxta cap. De multa, ut. De præbendis, & cit. Extrauag. Execrabilis, eodem titulo. Aduerte vero, quod hic de beneficio curato dicitur, intelligendum esse pariter de Parochiali Vicaria perpetua, ex cap. 2. De officio Vicarij, & ex Clement. vnica eod. titulo.

Quinto, omne beneficium simplex residentiam requirens, qualis est omnis Canonicatus, & portio Ecclesiæ cathedralis, aut collegiæ, incompatibile est cum alio simili, & cum beneficio curato, ac cum dignitate, nam ipsum quoq; personalem præsentiam beneficiarij exigit: quam idem nequit simul exhibere in diuersis locis. Id ipsum autem beneficium simplex, per alterius incompatibilis adeptionem vacare, consequens est ex eo, quod in Concilio Trident. sess. 7. cap. 4. & sess. 24. cap. 17. de reform. pœna antecitati capituli De multa, extendatur ad omnia beneficia de iure communi incompatibilia: de quorum numero sunt simplicia requirentia residentiam.

294. **S**exto, nullum beneficium simplex, quod residentiam non requirit, est incompatibile cum alio similiter simplici, iuxta communem opinionem. Et probatur quia incompatibilia beneficia dicuntur, quæ primum illorum post adeptionem secundi, & pacificam possessionem illius, vacat ipso iure: vel saltem per Iudicis officium, aut sententiam vacare potest, aut debet: seu, quod idem est, quia potest illo beneficio per iudicem priuari, qui obtinet pacificeque possidet secundum. Iam cum quis obtinet secundum beneficium simplex non requirens residentiam, prius eiusdem rationis non vacat, nec per Iudicis officium, aut sententiam vacare debet de iure Canonico, quod nihil tale statuit.

Si obiciatur: quando vnum tale beneficium simplex sufficiens est ad honestam beneficiarij sustentationem: illud non posse simul haberi cum alio, quia pluralitas in beneficiis est contra ius naturale, quando vnum sufficit: ut iuxta communio rem sententiam proposuimus in præcedenti numero 280. Respondetur, inde quidem sequi, quoad ius naturale, & forum conscientie talem pluralitatem, nisi interueniat legitima dispensatio, damnabilem esse: non autem quod ea sit cum incompatibilitate, quæ ex iure Canonico puniri possit, & debeat in foro externo. Etsi enim ius Canonicum in cæteris beneficiis, quæ incompatibilia diximus, non permittat pluralitatem absq; Superioris dispensatione, vel iuris concessione, sed modo supradicto puniat in foro exteriori: pluralitatem tamé in beneficiis simplicibus non requirentibus residentiam, non punit similiter; sed Deo puniendum reliquit. Vnde